

hírek · közlemények

Megjelent

LÁZÁR Péter: A korszerű szakirodalmi dokumentáció. Szervezeti kérdések. Bp. 1963. MTI, 171 p. /Mérnök-továbbképző Intézet előadássorozatából 4239./

A szakkönyvtárosoknak és dokumentalistáknak komoly segítséget nyújtó mű 50,- Ft-os árban a Mérnök Továbbképző Intézetnél szerezhető be.

. □ .

A műszaki tájékoztatásban jelentős helyet elfoglaló műszaki filmek felhasználásának elősegítésére az OMKDK tájékoztatást kíván nyújtani a magyar, illetőleg a Magyarországon található külföldi műszaki filmekről.

Ennek érdekében "Műszaki filmek tájékoztató jegyzéke" címmel tájékoztatót állított össze, amelynek most megjelent első része Lint egy 300 műszaki film legfontosabb adatait /cím, előállító, forgalmazó, gyártási év, vetítési idő, szélesség, szín/ tartalmazza.

A jegyzék 10,- Ft-os árban az OMKDK Műszaki-Tudományos Film Tájékoztatásánál /Bp. VIII. Múzeum-u.17./ megrendelhető.

. □ .

A Szakkönyvtárak Szövetsége /Special Libraries Association/ és az Amerikai Dokumentációs Intézet /American Documentation Institute/ az Amerikai Könyvtár Szövetség /American Library Association/ közreműködésével készíti el az 1964-65 évi new-yorki világkiállításon felállítandó tájékoztató központ tervét. A központ egy szakképzett könyvtárosokkal dolgozó könyvtár működését mutatja be. A hagyományos reference anyag mellett automatikus információ tároló és visszakereső berendezéseket is üzembe helyeznek. A tájékoztató szolgálat ellátására az Egyesült Államok területéről mintegy 300 könyvtárost alkalmaznak egy-egy hónap időtartamra. Előzőleg kéthetes kiképzésben részesülnek, ezalatt megismerkednek a korszerű könyvtári eszközökkel, beleértve az információ tárolást és visszakeresést is.

/Special Libraries, 1963.9.sz./

. □ .

1964. március 10-17 között tartotta az OMKDK mint tankönyvtár a könyvtárosképző szaktanfolyam végzős hallgatóinak képesítő vizsgáit. A vizsga elnöke dr. HEBERGER Károly, a Budapesti Műszaki Egyetem Központi Könyvtárának igazgatója volt. A vizsgát 35 hallgató a következő eredménnyel tette le:

kitűnő	9
jó	7
jó	15
közepes	3
elégséges	1

és így középfoku könyvtárosi képesítést nyert.

. □ .

A Műszaki Könyvnapok alkalmából jó munkát végzett műszaki könyvtárosokat a Kiadói Főigazgatóság 1964. március 14-én megjutalmazta. A műszaki termelési könyvtári hálózathoz a következő könyvtárosok kaptak jutalmat:

AMBERUS Lajos, Láng Gépgyár,
BROSS Ferenc, Szerszámgépfejlesztő Intézet,
dr. GÁL Lászlóné, Székesfehérvári Rádió- és Televízió Készülékek Gyára,
KORONCZAY Béla, Dunai Vasmű,
STEIL Péterné, Bányászati Kutató Intézet,
SZÉCHY Károlyné, Ganz Villamosági Gyár.

. □ .

Az UNESCO anyagi támogatásával a FID gyorsítani kívánja az ETO revízióját. E célból a lengyel, cseh és magyar szakértők képviselői 1964 márciusában Budapesten megbeszélést tartottak a 37 Nevelés, oktatás főcsoport reformja tárgyában, az ugyancsak március végén Hágában - a FID /UNESCO/ költségén - rendezett szakértői ülés előkészítése céljából.

. □ .

A SZU kereskedelmi kapcsolatai a külföldi országokkal évről évre szélesednek. Legnagyobb külkereskedelmi vállalatának egyike, a "Mezodunarodnaja kniga" Össz-szövetségi Egyesület, jól ismert a világ nagy könyvkereskedelmi cégei körében, amelyek szilárd üzleti kapcsolatban állnak az egyesülettel.

A "Mezodunarodnaja kniga" kereskedelmi szerv. Könyveket, újságokat, folyóiratokat, kottát, reprodukciós kiadványokat, hanglemezeket, bélyeggyűjteményeket, képeket, metszeteket és diafilmeket exportál és importál.

A "Mezodunarodnaja kniga" évente részt vesz a nagy nemzetközi vásárokon és kiállításokon, valamint külföldi cégek kérésére szakosított kiállításokat rendez a szovjet irodalomból, bélyegekből és hanglemezekből. Ezeknek a nemzetközi vásároknak és kiállításoknak a jelentősége állandóan nő.

Kereskedelmének fejlesztésében nagy jelentősége van a szakszertű információnak. A külföldi olvasók és könyvkereskedési cégek tájékoztatására az Egyesület nagymennyiségű információs anyagot és sok katalógust ad ki és terjeszt. A könyvajánlás alapvető eszköze a hetenként orosz nyelven megjelenő "Novue Knigi SzSzsZR" című bulletin, amely az egyes kiadóknál készülő könyveket hirdeti néhány hónappal megjelenésük előtt, de olyan könyvekről is hirt ad, amelyek a szovjet könyvkereskedelem raktáraiban már megtalálhatók.

Egy másik hirdetési fajta azoknak a kiadóknak tematikai katalógusai, amelyek könyveiket a "Novue Knigi SzSzsZR" című bulletinben nem hirdetik. 1964-re már három ilyen katalógus jelent meg és került forgalomba.

A Szövetségi Köztársaság kiadói örmény, ukrán, bjelorusz, észt, lett és litván nyelveken adnak ki katalógusokat.

Igen elterjedtek a periodikában: a SZU-ban megjelenő idegen nyelvű ujságokban, folyóiratokban, a "V mire knig" című folyóiratban és a "Novoszti" sajtóügynökség külföldi kiadványaiban közzétett könyv-hirdetések is.

A "Mezsdunarodnaja kniga" Össz-szövetségi Egyesület által kiadott és terjesztett export katalógus 1200 ujság és folyóirat címet tartalmaz, amelyeket a központi és köztársasági kiadók jelentetnek meg orosz, ukrán, bjelorusz, litván, észt, lett és más SZU-beli nép nyelvén, valamint idegen nyelveken. Az Egyesület nagyszámu reklám röpíratot és prospektust is készít a szovjet periodikákról.

Az Egyesület reklám-tevékenységében jelentős hely jut a film-hirdetésnek is. A "Mezsdunarodnaja kniga" Össz-szövetségi Egyesületnek a SZU könyveiről, periodikus kiadványairól és hanglemezeiről szóló filmjei is vannak. Egyes filmek tizenkilenc nyelven jelentek meg. Az utóbbi években jelentősen bővül a rádióadások felhasználása is a SZU sajtótermékeinek hirdetésére. A rádióműsorban közlik a külföldön rendezendő kiállítások és szovjet könyvnapok híreit is.

A "Mezsdunarodnaja kniga" Össz-szövetségi Egyesület, a moszkvai rádió központi és a köztársasági rádióadó központjainak felhasználásával a rádióhirdetések számát 1963-ban 750-re növelte.

A könyvek, ujságok, folyóiratok, hanglemezek, postabélyegek, diafilmek, képek, albumok és metszetek megrendeléseit a "Mezsdunarodnaja kniga" Össz-szövetségi Egyesülettel üzleti kapcsolatban álló könyvkereskedelmi cégekhez kell címezni.

/Novue Knigi, 1964. 2.sz./

. □ .

A Csepel Autógyár műszaki könyvtára az előző évek hagyományaihoz híven körkérdezt intézett a könyvtár által bevezetett preventív, szelektált tájékoztatás hatékonyságának vizsgálata érdekében. A visszajelentésekben tallózva értékes adatokra bukkantak, amelyek ismételtén biztanyítják, hogy a műszaki szakirodalmi tájékoztatás termelőerő és gazdasági érték. Az anyagvizsgálat területén az év folyamán folyamatosan szolgáltatott információkat a roncsolásmentes osztályozó anyagvizsgálati technológiákról és berendezésekről. A kapott

szakirodalmi anyag alapján szerelték fel a laboratóriumot és mind szélesebb körben alkalmazták azokat a roncsolásmentes eljárásokat, amelyek révén különböző alkatrészek közül már nyers állapotban ultrahanggal sikerül kiválogatni a selejtet. A különféle felületnemesítő eljárásokra nyújtott tájékoztatás nyomán, a cianidálás és nitrálás már most jelentős hosszabb élettartamot biztosított az erősen igénybevett és aránylag rövid idő alatt tönkremenő alkatrészeknél.

A festési technológia kidolgozásával megbízott részlegeknél, - a tájékoztatás nyomán, - a festési kísérletek befejeződtek, amelyek eredményeképpen biztosítani tudták a selejtmentes festést és a reklamációk teljes megszűnését.

Különlegesen jó eredmény született a speciális autópári célgépekre vonatkozó tájékoztatásból, amelyek eredményeképpen a szóbanforgó gépek termelése 4-szeresére nőtt.

Ugyancsak a célgép szerkesztési részlegnek nyújtottak tájékoztatást az automatikus adagoló berendezésekre, amelyek nyomán már gyártás alatt van a megfelelő típus és ez, - előreláthatólag - 30-40 fő munkaerőkapacitást szabadít fel, amivel kiküszöböli a fennálló létszámlhiányt is.

Gyáron kívül is nyújtott a könyvtár tájékoztatást, a védőgázos hegesztési eljárásokra vonatkozóan. A tájékoztatás sikeres kísérleteket tett lehetővé, amelyek megkönnyítik a hagyományos eljárásokkal nem hegeszthető, erősen ötvöztött anyagok hegesztését.

A raktározási és anyagmozgatási témakörben nyújtott tájékoztatás, a készáruraktárak átrendezéséhez, új tárolási módszerek bevezetéséhez és a készáruraktár, valamint a szerelő üzem közötti anyagmozgatás tervezéséhez nyújtott olyan segítséget, amely megnövelte az adott területen tárolható anyagmennyiséget, gyorsítja az anyagkezelést, biztosította az anyagelszámoltatás pontosságát és lehetővé tette a raktári személyzet csökkentését.

A különböző szerszámgép prospektusokról adott tájékoztatás 50 olyan szerszámgép beszerzését segítette elő, amelyek lényegesen csökkentették a gépberuházások összecszerelését.

Nagy pontosságu forgácsoló megmunkálásokról végzett szakirodalmi kutatások olyan egyszerű, de megfelelő pontosságot és gazdaságosságot biztosító berendezések szerkesztését tették lehetővé, amelyek hozzájárultak az 1963. évi gyártási terv teljesítéséhez.

A nagyszilárdságu temperöntvényre vonatkozó szakirodalmi szolgáltatás révén 6 alkatrésznel vezették be a nagyszilárdságu temperöntést. Ezek 1,1 millió Ft évi megtakarítást eredményeztek, de már további kísérletek és tartós járások folynak.

Fentiek csak kiragadott esetek. A visszajelentések tovább folynak és azok között újabb eredmények és újítások szerepelnek.

. □ .

A Csepel Autógyárban a műszaki könyvtár kezdeményezésére alakult és 1963 május 1-én szocialista címet nyert "Dokumentációs" brigád elkészítette éves jelentését. A brigád, amelynek tagjai szak-könyvtárosok, mérnökök, technikusok és a szakszervezeti könyvtáros, 1963-tól a műszaki könyvtár és a szakszervezeti könyvtár tanácsadó szerepét is ellátja. Sokrétű munkájára jellemző, hogy tagjai műszaki propaganda anyaggal látják el a vállalati ujságot, résztvesznek az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság Dokumentációs Állandó Bizottságának munkájában, résztvesznek a Gépipari Tudományos Egyesület célgépek és agregátok gazdaságossági számításának kidolgozásában. A brigád több könyvtárnak nyújtott segítséget, különösen azok építésére és berendezésére vonatkozóan. Így a gödöllői Ganz Árammérő Gyár műszaki és közművelődési könyvtárainak berendezési rajzokat bocsátott rendelkezésére, helyszíni szakmai tanácsokkal segített a Vasutas Szakszervezet ceglédi művelődési otthonának és budapesti Kőfaragó utcai könyvtárának. Tervezetet készített a zirci járási könyvtár szabadpolcos folyóirat állványának elkészítéséhez. KÖRMENDY Ágoston részére, aki a "Dokumentációs" brigád tagja, és aki az ismert nyugat-afrikai expedíciót vezette, a brigád állította össze a sajtóbeszámolókat összefoglaló anyagát és a brigád állítja össze a szocialista országok tudományos és technikai lapjai részére az expedíció ismertető anyagát. A brigád delegálta egyik tagját a Műszaki Tudományos Filmklubba is. A vállalat 20 éves jubileumára kiadandó évkönyv tematikáját is a brigád dolgozta ki és terjesztette fel. 1963-ban újabb négy szocialista brigáddal kötöttek szerződést, amelyben vállalják ezek kulturális, szakmai és gazdasági vállalkozásainak teljesítését. Négy kiállítás, három előadás és az 1963. évi műszaki könyvnapok rendezésében való részvétel fémjelzi a brigád útját és munkáját.

. □ .

Mr. Ingvar KARLÉN, a stockholmi Svéd Építésügyi Tájékoztatási Központ /A.B.Svensk Byggtjänst/ helyettes igazgatója márciusban látogatást tett Budapesten, melynek során "Az építési kutatások eredményeinek hasznosítása és a svéd Bauzentrum", valamint "Az információ és dokumentáció technikája" címmel két vetítettképes előadást tartott német nyelven a Technika Házában.

. □ .

Ottawában kiadták a kanadai tudományos és műszaki periodikák jegyzékét: Directory of Canadian scientific and technical periodicals. A classified guide to currently published titles. Ottawa, National Research Council Library, 1962. 38 p. A jegyzék 423 címet tartalmaz.

/Bibliographie, Documentation, Terminologie 1963:5.sz./

. □ .

Az Illinoisi Egyetem Tudományos Könyvtára műszaki és tudományos bibliográfiai tanfolyama részére összeállították több mint 1000 tudományos bibliográfiai forrásmunka jegyzékét. /Jenkins, F.B. Science Reference Sources. Champaign /Illinois/, Illini Union Bookstore. 135 p.

/Bibliographie, Documentation, Terminologie 1963:5/

. □ .

Ismeretes, hogy a tájékoztatás hatékonyabbá tétele céljából egy könnyen felfektethető, praktikus és olcsó információ visszakereső rendszer kutatása állandóan napirenden van. Az elmúlt 15 évben számottevő kutatás is folyt e téren. Az ASLIB a "visszakereső rendszer"-ek tartalmi hovatartozása, számos elnevezése és mibenléte körül eddig folyt viták és nem tisztázott elvek és terminológiák jobb megértése érdekében egy 199 adatból álló, áttekinthetően szerkesztett, fejezetekbe foglalt bibliográfiai jegyzéket állított össze. A négy főfejezet részei: I. Kézi rendszerek /általában scan-column, peek-a-boo, uniterm/. II. Gépi rendszerek /általában, IBM, Rapid Selector, Zato-coding/. III. Thesaurus /szószedet/-rendszerek /általában, ASTIA, WRU/. IV. A koordinált indexelés kritikája. A bibliográfia az Aslib Proceedings 1963. 2. számában jelent meg.

. □ .

Angliában bevezették a televízió könyvtári használatát. A manchesteri Műszaki és Tudományos Kollégium központi könyvtára és a tőle 730 m távolságban lévő Kémiai Technológiai Osztály könyvtára között televíziós összeköttetést létesítettek. Telefonhívásra a központban lévő könyvet a készülék elé helyezik, kinyitják a megfelelő helyen és forgatják a lapokat. A televíziós összeköttetést a jövőben ki akarják terjeszteni és meg akarják oldani az automatikus lapozás kérdését.

/Szovetszkaja Bibliografija 1963:5/

. □ .

Az 1963-as évben szerzett kedvező tapasztalatok alapján március 1-31-ig a MTESZ és a Szakszervezetek Csongrád Megyei Tanácsa ezidén is megrendezte az "ü z e m i t e c h n i k a h ó n a p j á t".

Az ismeretterjesztés összes lehetőségeit mozgósítva, kiállításokon, ankétokon, tapasztalatcseréken, klubnapokon, filmvetítéseken stb. több szegedi és Csongrád megyei üzemben foglalkoztak behatóan a termelés súlyponti napi és távlati kérdéseivel, különös tekintettel a termelékenységre, a műszaki intézkedési tervre és az exportfeladatokra.

A MTESZ tagegyesületei olyan vállalatokat is bevontak, amelyek tavaly még nem tartottak ilyen üzemi rendezvényeket. Nyolc MTESZ egyesület 24 vállalatnál rendezte meg az üzemi technika hónapját.

Az üzemi rendezvényeken kívül három központi előadás szervezésére is sor került, melyekhez a szakszervezet - ugyanúgy mint az üzemi rendezvényekhez - jelentős és tevékeny támogatást nyújt.

Gondoskodnak arról is, hogy az üzemi technika hónapjában a mozik is iktassanak be műsorukba műszaki tárgyú kisfilmeket.

. □ .

Bécsben kiadták az atomenergiával foglalkozó periodikák jegyzékét: List of Periodicals in the field of Nuclear Energy. Vienne, Agence internationale de l'énergie atomique. 1962. A jegyzék 502 periodika analitikus feldolgozását tartalmazza.

/Bibliographie, Documentation,
Terminologie 1963:5/

. □ .

A Fülöp-szigeteken megjelent a tudományos és műszaki kiadványok központi katalógusa: Union catalog of Phillippine publications on science and technology. Manille, National Institute of Science and Technology, Division of Documentation, 1962.

/Bibliographie, Documentation,
Terminologie 1963:5/

. □ .

Jelentős számok jelzik a KGM Műszaki Tájékoztató és Propaganda Intézet Kiállító és Bemutató Osztálya 1963. évi sikeres tevékenységét. 88 rendezvényükön 27 ezren vettek részt. Nagyszámu előadást, ki-lenc kiállítást, ankétokat, tapasztalatcsere-értekezleteket rendeztek igen élénk érdeklődés mellett. Ilyen volt például február-márciusban a **M ű a n y a g K i á l l í t á s**, a gépiparban alkalmazott és alkalmazható műanyagfélésekről.

A Gépipari Tudományos Egyesület nemzetközi konferenciájához kapcsolódott a **S z a b v á n y ű g y i K i á l l í t á s** a Budapesti Nemzetközi Vásáron. A **D i n a m i k u s k i e g y e n s ű l y o z á s** című kiállítást hatezren tekintették meg.

A nemzetközi **H e g e s z t é s t e c h n i k a i K i á l l í t á s é s K o n f e r e n c i a** /szeptember 21 - október 5/ a leg-ujabb külföldi és hazai eredményekről, technológiai fejlődésről és új konstrukciókról nyújtott átfogó képet. A szakmai előadások mellett számos érdekes, témaköri filmet is bemutattak.

Elsősorban a KGM-hez tartozó vállalatok érdekelt dolgozóival ismertették meg a gépi feldolgozás módszereit és gazdaságos alkalmazását az Ipargazdasági és Üzemszervezési Intézet közreműködésével megrendezett **A z a d a t f e l d o l g o z á s g é p e s í t é s e** című kiállításon.

A szerzett tapasztalatok figyelembevételével az 1964-es esztendőben még nagyobb eredményt kíván elérni a Kiállítási és Bemutató Osztály.

. □ .

A GPNTB SzSzsZR /Állami Nyilvános Tudományos és Műszaki Könyvtár/ Módszertani Tanácsa határozatot hozott a "Technicseszkie Biblioteki" c. folyóirat színvonalának emeléséről. Levelező csoportokat szerveznek, több köztársaságban, gazdasági kerületben. A levelezők műszaki szakemberek, vagy a helyi műszaki könyvtárak vezetői.

/Technicseszkie Biblioteki SzSzsZR
1963:7.sz./

. □ .

Pridneprovszkban a Központi Tudományos és Műszaki Könyvtár és a Feltalálók és Ujítók Össz-szövetségi Egyesületének helyi szervezete szemináriumot szervezett a szabadalmakkal kapcsolatos ismeretek elsajátítására. A szeminárium hallgatói megismerkedtek a kérdés jogi részével, majd a szabadalmak kezelésével, feldolgozásával, a róluk szóló bibliográfiákkal. A könyvtár a szabadalmakkal kapcsolatban konzultációkat tart feltalálók és ujítók részére, valamint módszer-tanilag támogatja a kerület vállalati könyvtárait munkájukban.

/Technicseszkie Biblioteki SzSzsZR
1963:7.sz./

. □ .

A KGM Műszaki Tájékoztató és Propaganda Intézete a múlt évben nagy sikerrel bemutatott "Rezgésmentes gépalapozás, nomogrammok ipari alkalmazása" c. kiállításának anyagát - a nemzetközi műszaki-tájékoztatói együttműködés keretében - 1964 év folyamán a prágai Műszaki Tájékoztatói Központ kiállítási termében is bemutatják.

. □ .

A KGM Műszaki Tájékoztató és Propaganda Intézet 1964 évi tervében több érdekes kiállítás, konzultáció és más rendezvény szerepel. Az év első nagyszabású kiállítása T á j é k o z t a t á s i k i - á l l i t á s címmel a műszaki tájékoztatás lényegét, feladatait, legújabb módszereit, berendezéseit, hazai szervezését és kiadványait mutatja be a Technika Háza bemutató termében. Ezzel egyidőben különböző előadásokon ismertetik a hazai és a külföldi tájékoztatói rendszereket és ezek helyzetét.

A Budapesti Nemzetközi Vásár ideje alatt tizenkét szektorban szerveznek különféle bemutatókat. Szeptember 5. és október 31. között a Budapesti Nemzetközi Vásár területén T i p u s e l e m e k , é p i t ő s z e k r é n y cím alatt rendeznek kiállítást, melyen előreláthatólag 30 előadást, több filmvetítést és állandó konzultációt tartanak. Ezt a kiállítást még öt gépipari üzemben is bemutatják.

Az Intézet feladatai közé tartozik az ujítások tapasztalatcsere-jének szervezése, lebonyolítása. Ezért úgy tervezik, hogy az év folyamán rendszeresen kiadják a jelentősebb ujítások rövid ismertetését, címjegyzékét, és az általános bevezetésre alkalmas ujításokat kiadványokban is ismertetik. A tervek szerint havonta ismertetnek

egy-egy általános érdeklődésre számot tartó ujitást és ankétot rendeznek az ujitók részére. Két budapesti és két vidéki u j i t á s i v á n d o r k i á l l i t á s is szerepel még a tervben.

. □ .

A Kubai Köztársaság Tudományos Akadémiájának Nemzeti Bizottsága keretében alakult Instituto de Documentación e Información Científica y Técnica /Dokumentációs Tudományos és Műszaki Tájékoztatás Intézete/ kérésére az ONKDK fenti intézettel cserekapcsolatot létesített, és átadja módszereit és tapasztalatait.

. □ .

A Nemzetközi Társaságok Egyesülete évkönyvet adott ki. /Annuaire de Organisations Internationales. Bruxelles, l'Union, 1963. 1562 p./ Az évkönyv statisztikai táblázatokat hoz, ismerteti az egyesületek költségvetését, személyzeti változásokat. Mellékletként közli a vezető személyiségek névsorát. /Who's who in international organisations. 1962-63./

/Bibliographie, Documentation,
Terminologie 1963:5.sz./

. □ .

A washingtoni Library of Congress a Nemzeti Tudományos Alap segítségével műszaki és tudományos tájékoztatószolgálatot létesített, amely díjtalanul tájékoztatja az érdeklődőket a kutatások eredményeiről, de feltett kérdésekre nem válaszol.

/Bibliographie, Documentation,
Terminologie 1963:5.sz./

. □ .

Moszkvában könyvtártechnikai laboratórium létesült. Az új laboratórium a problémák felmérésével kezdte munkáját. A moszkvai Lenin Könyvtár 22,5 milliós könyvvállománya 300 kilométer hosszúságú könyvespolcokon helyezkedik el. Az évente beérkező új könyvek elhelyezéséhez 15 kilométer hosszú polc kell. A könyvek kikeresése és eljuttatása az olvasóhoz - mégha csupán percekig tart is - egész évre átszámítva több száz ezer óra veszteséget jelent. A könyvek leltározása, a különböző kartonok kitöltése, a leltári számok bevezetése, számítások szerint majdnem akkora kiadással jár, mint amennyi a könyvek átlagos ára.

A moszkvai könyvtártechnikai laboratórium munkájának első eredménye egy automata-berendezés, amely megkeresi a polcokon a megfelelő könyvet, eljuttatja az olvasóhoz, majd használat után visszarakja a megfelelő helyre. Egy automata 400 000 könyv "gazdája" lesz, s 50 ilyen automata 300 ember munkáját végezheti el.

Mikrokiadványok tömeges előállításával az egyes kutatók és vidéki könyvtárak szükségletét is ki szeretnék elégíteni.

A laboratórium ugynevezett "informáriumok" /automata-könyvtárak/ elveit és technikai megoldásait is kutatja. Itt elektrosztatikus emlékező-tömbök, félvezetős lemez-elemek hivatottak a különböző információkat elraktározni. A jelek szerint a kibernetika éveken belül forradalmasítani fogja a könyvtártechnikát. /MTI/

. □ .

A MTESZ "Tudomány és Technika" Filmklubja rendezésében belga ipari filmapokra került sor február 10-12 között. A bemutatott filmeket a Nemzetközi Audió-Vizuális Technikai Központ Belga Nemzeti Bizottsága bocsátotta rendelkezésre.

A bemutatott 32 film a különböző iparágak területét ölelte fel, s élénk érdeklődést váltott ki a meghívott szakmai közönség körében /amiben része volt a vezeték nélküli tolmácsberendezés alkalmazásának is/.

. □ .

A Rank Xerox Ltd. Londonban bejelentette, hogy 4 millió fontot fektet be európai expanziós programja következő szakaszába - a hollandiai Venray-ben levő kb. 10 holdas területen gyárat és raktárt épít.

Ennek a kontinensi Európában lévő első Rank Xerox üzemnek az építkezési munkálatai nemsokára megkezdődnek. A gyár 1965. júniusára üzemben lesz és ellátó központként az egész Európai Gazdasági Közösséget fogja szolgálni. A Xerox gépeket azonban továbbra is a Rank Organisation Mitcheldean-i, /Nyugat-Anglia/ gyárában készítik. Az új gyárból fogja ellátni a Rank Xerox készítményeivel a Düsseldorf, Paris, Bruxelles, Amsterdam és Milano, központokból kiinduló vállalatokat. A Rank Xerox a brit Rank Organisation és a New York állambeli Xerox Corporation of Rochester közös igazgatása alatt áll.

. □ .

Az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság Műszaki Film Tárcaközi Bizottsága február 5-i ülésén igen érdekes kérdéseket tárgyalta meg:

1. az 1964. évi magyar-francia kulturális egyezmény műszaki film együttműködéssel kapcsolatos feladatai;
2. együttműködési lehetőségek az UNESCO-val a műszaki tárgyú népszerű tudományos filmek propagálása terén.

Részletes tájékoztatás hangzott el az 1964. április 14-25. között megrendezésre kerülő III. Budapesti Műszaki Tudományos Film Fesztivál előkészítéséről, rendezvényeiről, melynek programjában szerepel:

1. filmvetítés és értékelés /24 országból 174 szerv nevezett filmet/;
2. műszaki és természettudományi filmek az egyetemi és főiskolai oktatásban c. kollokvium;
3. műszaki és tudományos filmezés, fényképezés eszközei c. szakbemutató.

A kollokviumon és szakbemutáción külföldi szakemberek, illetve cégek is résztvesznek.

A vetítésre beérkezett filmeket a minősítő és osztályozó bizottság megtekinti, majd dönt arról, hogy a filmek a fesztiválon vetítésre kerülnek-e, vagy sem, továbbá előkészíti a nemzetközi összetételű zsűribizottság munkáját.

A fesztivál filmjei szakmai bemutatókon, a legjobbak ezenkívül vidéki ipari és egyetemi városokban is vetítésre kerülnek.

. □ .

Boliviában 1963-ban Tudományos és Műszaki Dokumentációs Központ létesült. Székhelye La Paz.

/Bibliographie, Documentation,
Terminologie 1963:6.sz./

. □ .

Chilében az USA Tudományos Akadémiájának segítségével megkezdte működését a Nemzeti Tájékoztató és Dokumentációs Központ. Székhelye Santiago, de az ország több részén is van dokumentációs szolgálat.

/Bibliographie, Documentation,
Terminologie 1963:6.sz./

. □ .

A washingtoni Science Information Exchange-nál több mint 50 000 folyamatban lévő kutatásról szóló kivonatot dolgoznak fel évente, és lehetőséget adnak a tudósoknak, hogy jóval az egyes munkák megjelentése előtt tájékozódjanak az eredményekről.

/Bibliographie, Documentation,
Terminologie 1963:6.sz./

. □ .

Több mint 900 tudományos broszúra annotált jegyzékét adták ki New Yorkban, 54 szak szerint csoportosítva. /Deason, H.I. and Blacklow W.B.: A Guide to Science Reading. New York, New American Library, 1963. 220 p.

/Bibliographie, Documentation,
Terminologie 1963:6.sz./

. □ .

Megjelent angol fordításban a Szovjetunió Tudományos Akadémiája VI. konferenciájának anyaga. A konferencián megállapították, hogy a Szovjetunióban - a geológiát kivéve - nincsenek természet- és exakt-tudományokról szóló bibliográfiák. A hiányosságokat a hétéves terv keretén belül akarják pótolni. /Bibliographic problems in the natural sciences. Cambridge, Mass., M.I.T. Libraries, 1962. 113 p./

/Bibliographie, Documentation,
Terminologie 1963:6.sz./

. □ .

A kelet-európai országok műszaki és tudományos irodalmát ismer-teti egy washingtoni kiadvány. /A Guide to the Scientific and Technical Literature of Eastern Europe. Washington, Office of Technical Services./

/Bibliographie, Documentation,
Terminologie 1963:6.sz./

. □ .

Az NSzK-beli Bochumban 1965-re készül el az új egyetemi könyvtár, amelyben az adatfeldolgozást és az egyéb rutinmunkákat csaknem teljesen automatizálják. A könyvtár látogatói egy-egy lyukkártyát kapnak, erre írják rá a nevüket, címüket és a könyv adatait. A lyukkártyát azután be kell helyezniük egy gépbe, amely minden adatot mágnesszalagra visz át, hozzátéve még a könyvtár elektronikus agyának mágneses memóriaegységéből a könyv száma alapján lehívott egyéb adatokat is. A gép a kölcsönzési határidőt is feltünteti, s amikor visszahozzák a könyvet, a lyukkártya adatait összehasonlítja a mágnesszalagon tárolt adatokkal. Ha minden egyezik, önműködően törli az információkat, s a könyv visszakerül a helyére. Az elektronikus berendezéssel bármikor megállapítható, mely könyvek kölcsönzési ideje telt már le, s utasításra a gép önműködően ki is nyomtatja és megcímzi a felszólító leveleket. Ilyen mértékű automatizálásra természetesen csak újonnan létesülő könyvtárakban nyílik lehetőség, mert az elektronikus gépek követelményeinek megfelelő katalógust kell felvenni a teljes könyvvállományról, és az egész nyilvántartási rendszert át kell alakítani.

/Népszerű Technika/

. □ .

Az angliai Tudományos és Ipari Kutatási Főosztály /DSIR/ dokumentációs jellegű kutatási feladatokra többek között a következő távlati kutatási osztályokat adományozta:

a/ J.D. BERNAL professzor - a Lenin-díjas békeharcos - részére 3 évi időtartamra 3100 angol fontot az "Új módszerek adatok összegyűjtésére és kódolására a kémiai krisztallográfia területén" c. kutatási feladatra;

b/ A.C. LEYTON részére 4 év időtartamra 12 150 angol fontot "Új módszerek kifejlesztése az információ visszakeresésére, azok hatékonyságának kipróbálása céljából" c. kutatási feladatra.

A többi juttatott kutatási ösztöndíj összege főleg nyelvi-gépi fordítási kutatási célokra majdnem eléri az 50 000 angol fontot, 3-4 évi időtartamra.

/ASLIB Proceedings 1964.1.sz./

. □ .

Az első magyar nyomdaipari szakfilmet, melyet a Könnyűipari Minisztérium megbízásából a Budapest Filmstudio készített, bemutatták a Technika Házában. A film új technológiával, a magasnyomású formaelőkészítés módszereivel ismerteti meg a nézőket.

. □ .

Két angol szerző megírta a tudományos publikációk történetét a középkortól máig. A könyv ismerteti még a tudományos társaságokat és folyóirataikat is. /Thornton, J.L. and Tully R.I.J.: Scientific Books, Libraries and Collectors. London, Library Association, 2nd ed. 1962. 406 p./

/Bibliographie, Documentation,
Terminologie 1963:6.sz./

. □ .

Könyv jelent meg az amerikai szabadalmi rendszerről: Celebration of the American Patent System, 1836-1961. Washington, U.S. Department of Commerce /General Post Office/, 231 p.

/Bibliographie, Documentation,
Terminologie 1963:6.sz./

. □ .

A Fehér Ház tájékoztatót adott ki az állam szerepéről a műszaki tájékoztatásban. /Science, Government and Information. Washington, White House /General Post Office/ 52 p./

/Bibliographie, Documentation,
Terminologie 1963:6.sz./

. □ .

A Privolzsaszi Népgazdasági Tanács több kerülete 1963. második felében versenybe lépett a legjobb gazdasági kerület címért. Feltétel: a technikai újítások legeredményesebb felhasználása az iparban. A verseny megnövelte a műszaki tájékoztatás feladatait is s minden 1000-nél nagyobb létszámú üzemben műszaki könyvtár létesítését tűzték ki célul.

/Technicseszkie Biblioteki SzSzSzR
1963.8.sz./

. □ .

A Moldovai Népgazdasági Tanács 45 műszaki könyvtárat tart számon, melyek a tájékoztató hivatallal együtt élénk propaganda-tevékenységet fejtenek ki. Sok üzemben tájékoztató-állományt létesítettek, referáló csoportokat szerveztek.

/Tehnicsezskie Biblioteki SzSzSzR
1963.8.sz./

. □ .

A "Comité consultatif de bibliographie, de documentation et de terminologie" /Bibliográfiai, dokumentációs és terminológiai tanácsadó bizottság/ 1963-ban határozatot hozott több munkacsoport létesítésére, melyek a tudományos dokumentációval fognak foglalkozni. A tudományos publikációkkal foglalkozó csoport 1963. szeptember 16-20. között ülésezett Philadelphiában. Az 1964. január 27-31-ig tartó ülésnek a fordítások és a tudományos terminológia volt a tárgya.

/Bulletin des Bibliothèques de
France, 1963.9-10.sz./

. □ .

A syracusai egyetem könyvtárgazdasági iskolája szubvenciót kapott a "Council on library resources"-tól az információk gépi kezelésének tanulmányozására.

/Bulletin des Bibliothèques de
France, 1963.9-10.sz./

. □ .